

6

Syrien:

Fra et liv i krig til et liv i frygt. Kristne og andre minoriteter føler sig udsatte

8

Nigeria:

Bukar og hans familie er på flugt for tredje gang, efter de forsøgte at vende hjem

20

Tchad:

Barske flugthistorier blandt flygtningene fra Sudan

TEMA

De forfulgte

Vi sætter fokus på mennesker på flugt fra vold og forfølgelse

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Redaktion og skribenter:

Redaktion og skribenter:
Betina Gollander-Jensen,
generalsekretær og ansv. redaktør
Niels Bak Henriksen, redaktør
Mikkel Hørlyck, fotojournalist
Synne Bjerkestrand, journalist
Souha al-Mersal, journalist
Helena Beck Dalgaard,
Private Fundraising Officer
Louise Malling, Engagement Director

Navne på personer under 18 år er blevet ændret eller sløret. Det samme gælder for personer fra særligt udsatte befolkningsgrupper og områder. Dette er gjort for at beskytte deres identitet.

Forsidefoto:

Tre søskende står i underetagen på deres bomberamte lejlighed, hvor de ser ud af det hul, hvor der engang var et vindue, mod Damaskus, hovedstaden i Syrien. Familien har fået psykologhjælp af Mission Easts lokale samarbejdspartner Sheild. Foto: Mikkel Hørlyck.

Bestyrelse:

Ole Ramsing, formand
Henriette Ravn, næstformand
Gitte Stausholm, bestyrelsesmedlem
Pia Jerslund, bestyrelsesmedlem
Søren Hartig, bestyrelsesmedlem
Alex Ramos-Peña,
medarbejderrepræsentant

Kontakt:

Mission East
Bernstorffsvej 20C, 2900 Hellerup
Tlf. 39 61 20 48
admin@missioneast.org
www.missioneast.org
facebook.com/missioneast
instagram.com/mission_east
Giro 10243327
Reg. 3170 konto: 0010243327
CVR 1472 3692

Mission East styrker sårbare mennesker og lokalsamfund i kriseramte lande

Vi yder akut nødhjælp og langsigtet udviklingshjælp til mennesker i nød, uanset etnicitet, religion, seksualitet og politisk ståsted. Vi er til stede i Afghanistan, Armenien, Libanon, Nepal, Nigeria, Sudan, Syrien, Tchad, Tadsjikistan og Ukraine. Mission East modtager økonomisk støtte fra blandt andre den danske og tyske stat, EU og FN. Vi er certificeret af det prestigefyldte og kvalitetsmærkede Core Humanitarian Standard (CHS). Vi er medlem af Integral Alliance og EU-Cord.

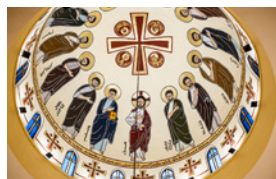
Grafisk design & produktion:

Reese Grafisk Kommunikation
Grafisk Trykcenter

TEMA: De forfulgte

Vi sætter fokus på mennesker på flugt fra vold og forfølgelse

6

Syrien:

Fra et liv i krig til et liv i frygt. Kristne og andre minoriteter føler sig udsatte

8

Nigeria:

Bukar og hans familie er på flugt for tredje gang, efter de forsøgte at vende hjem

10

Armenien:

Flygtninge har fundet sikkerhed, men lever med svære minder.

ØVRIGE NYHEDER:

4

Ukraine:

Et nødkit giver børnene tryghed

5

Årsmøde:

Invitation til årsmøde i Mission East

12

Syrien: En familie venter forgæves på deres forsvundne far og bror

14

Tchad: Barske flugthistorier blandt flygtningene fra Sudan

18

Sudan: Flygtninge fra en brutal borgerkrig.

22

Billedreportage: Mennesker i Syrien. Ruiner, traumer og forsigtigt fremtids-håb

18

Rejseberetning: Kvinder med handicap hjælper andre udsatte i Tadsjikistan

På flugt – lukket ude fra fællesskabet

I dette magasin stiller vi skarpt på mennesker, der helt bevidst bliver lukket ude fra samfundets fællesskab. De er blandt andet forfulgt på grund af deres etnicitet, religion, køn, handicap eller politiske tilhørsforhold. Det har store sociale, økonomiske og fysiske omkostninger for det enkelte menneske. Men i Mission East glemmer vi ikke mennesket på flugt. Vi vil altid stå på de fattigstes og forfulgtes side. Og vi vil hjælpe dem tilbage ind i fællesskabet og troen på, at de er noget værd som individer.

Som regel er der flere årsager til forfølgelse, som bliver drevet frem af forskellige grupper i landet. Det kan være både statslige aktører og ikke-statslige aktører, eksempelvis indflydelsesrige politikere, voldelige etniske, ideologiske eller religiøse grupper – ja, sågar familiemedlemmer.

Vi ser det i Syrien. Det er et land rig på kristne traditioner og historie – men

landet rummer også en af de grusomste humanitære kriser, vi har set. Før udbruddet af krigen i 2011 var der omkring 1,5 millioner kristne i landet, som udgjorde ca. 10 % af befolkningen. I dag er antallet af kristne i Syrien omkring 300.000. Krigen har haft store omkostninger for Syriens minoriteter.

I dette nummer af vores magasin kan du læse om, hvordan de og andre truedes og forfulgte grupper oplever konsekvenserne. Konsekvenser, som kan føre til personlige traumer, som gør, at man mister modstandskraften og alt det, man har brug for for at overleve.

Derfor støtter Mission East eksempelvis syriske kristne organisationer, der hjælper folk med at overvinde traumer og genopbygge deres hjem. Derfor hjælper vi kvinder og børn, der flygter fra den etniske forfølgelse i Sudan. Og derfor bidrager vi til, at frivillige grupper i Tadsjikistan

kan samles og arbejde for, at børn med handicaps ikke bliver diskrimineret.

For os har hvert menneske værdi i sig selv. Skabt i Guds billede. Netop dét forpligter os til at se ud over vores egen næsetip og vores egen lille andedam. Vi er forbundne med vores medmennesker, også dem, der bliver forfulgt.

Sammen med jer læsere kan vi være med til at bringe forfulgte ud af isolation og give dem troen og håbet på livet tilbage igen.

Rigtig god læselyst!

Betina

Betina Gollander-Jensen
Generalsekretær

NØDKIT I BØRNEHØJDE

I Ukraine lever millioner af børn midt i krig. Nogle gange går sirenerne i gang om aftenen – lige inden sengetid. Det kan føles rigtig utrygt. Men de ukrainske børn har lært nogle simple ting, der kan give dem lidt tryghed i det utrygge. Og dem vil de gerne dele med os.

Mange har et lille nødkit stående pakket, som hurtigt kan svinges på ryggen, hvis der er luftalarm.

Her får du 6 af deres gode tips til et lille hjemme-beredskab i børnehøjde

Jeg falder til ro ved at tegne
Olena, Mykolaiv

Antistress-legetøj

Børnenes favoritter: lille bold, pop-it, fidget spinner, farvebog & bamse. Det kan give hænderne noget at lave – og hjertet ro.

Pandelampe

Mørke kan være skræmmende. Børnene foretrækker en pandelampe, så de kan bruge hænderne uden at skulle holde en lommelygte.

Fløjte

En fløjte kan gøre en stor forskel. Helst hængende på brystet, så den kan bruges, hvis man fx sidder fast under murbrokker.

Powerbank

En powerbank kan hjælpe med underholdningen! Nogle børn har været glade for at have downloadet deres favorit-tegnefilm på en telefon eller tablet.

Jeg falder til ro ved at nulre med småsten, som jeg selv har malet
Anna, Mykolaiv

Snacks

Når maven knurrer, kan alting føles lidt sværere. Et par favoritsnacks i deres nødkit bringer et lille smil frem – selv i en svær situation.

Vand

En flaske vand er vigtig at have i et nødkit! Et barn fortæller, at hun er glad for at opbevare sit vand i en termoflaske, så det altid er dejligt koldt!

Invitation til årsmøde

søndag den 21. juni 2026

Vær med til at fejre Mission Easts fællesskab, når vi søndag den 21. juni 2026 inviterer til årsmøde.

- Det foregår i Karlsrunder Strandkirke, Karlsrunder Mosevej 3, 2690 Karlsrunder.
- Alle er hjerteligt velkomne. Medlemmer, der har tegnet medlemskab senest 21. marts 2026, har stemmeret og kan bl.a. deltage i godkendelsen af årsregnskabet.
- Sæt kryds i kalenderen og vær med til en inspirerende søndag med fællesskab, engagement og indblik i Mission Easts arbejde
- Spørgsmål kan rettes til admin@missioneast.org.

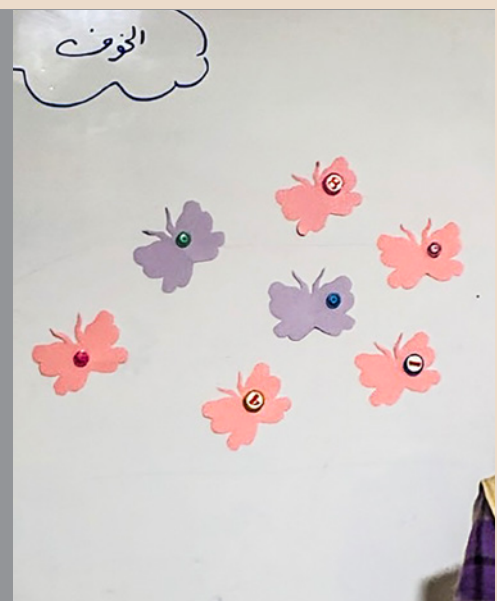
Børnetegninger mod frygt i Syrien

Børn kan kun i begrænset omfang fortælle om deres oplevelser og følelser i ord. De kan ofte langt bedre udtrykke dem gennem tegning – Karen Vibeke, psykolog med speciale i børnetegninger.

Børn har brug for et lyttende øre – især dem, der har levet i krig. Tegning er en kropslig aktivitet, tæt forbundet med følelser. For børn kan tegning være et vigtigt redskab til at bearbejde oplevelser og følelser.

I Syrien bruger Mission Easts børneprofessionelle partnere tegning som redskab, når de hjælper børn med at bearbejde traumer.

For eksempel tegner børnene deres største frygt på en lyserød papir-sommerfugl, hvorefter de slipper sommerfuglen fri.

Kuppel i kirke i Syrien. (Foto: Mikkel Hørlyck)

Syrien:

Frygten spøger i dét, der skulle være en ny begyndelse

DE
FORFULGTE
SYRIEN

Efter regimeskiftet for et år siden har sporadisk vold og usikkerhed skabt utryghed blandt Syriens minoriteter, herunder de kristne. Mange frygter, at de står for skud næste gang.

Af Souha al-Mersal

- Det er farligt at bevæge sig uden for en dør. Sådan beretter Suzan om sin hverdag i Homs. Hun er kristen, tidligere sygeplejerske og mor til Eliana, en lille pige med en alvorlig hjerneskade, som i dag modtager

behandling gennem en af Mission Easts partnerorganisationer i Homs.

- Bevæbnede mænd bevæger sig frit rundt. Kidnapninger er blevet en reel trussel, og beskydning og voldelige angreb

ryster os igen og igen, siger hun.

Som kristen minoritet lever Suzan med en konstant usikkerhed om, hvem der bliver ramt næste gang, og hvor det overhovedet er sikkert at færdes.

- Vi kan se, hvordan der er blevet slået hårdt ned på andre mindretal. Det gør os bange. Truslen er blevet mere reel. Man ved aldrig, hvem der står bag angrebet, eller hvornår det rammer, fortæller hun.

Når utrygheden bliver hverdag

Trods løfter om at beskytte mindretal i landet, oplever mange syriske minoriteter, at utrygheden fortsætter. I foråret 2025 blev over 1.000 alawitiske civile dræbt i sekterisk vold, ifølge SOHR Det Syriske Observatorium for Menneskerettigheder, og i juni sidste år ramte et blodigt terrorangreb Mar Elias-kirken i Damaskus med mindst 22 dræbte. Siden er der rapporteret om trusler og angreb mod kristne flere steder i landet.

- Vi er holdt op med at gå ud efter mørkets frembrud. Mine børn kan ikke længere lege udenfor. Jeg kan mærke på mine børns psyke, at det tærer på dem at skulle være indendørs hele dagen, fortæller Suzan.

Da hendes mand blev tvunget til at flygte ud af landet for et halvt år siden, stod hun alene tilbage. Hendes datter Eliana er behandlingskrævende og lever næsten udelukkende af bananer og mælk – det eneste, familien har råd til og kan skaffe med nogenlunde regelmæssighed.

- Jeg vil hellere sulte, end ikke at kunne skaffe mad til Eliana. Men nogle dage lykkes det ikke, siger Suzan. Hendes stemme knækker.

Kvinder, frygt og tilpasning

Da missiler ramte hendes hjem i 2016, mistede Rita ikke bare sin 11-årige søn, hun mistede også sit hjem og dén tryghed, familien kendte.

Siden har hun været på flugt flere gange internt i Syrien, gennem krig, corona-pandemi, jordskælv og senest nye kampe i forbindelse med magtoverdragelsen. I dag bor Rita i Aleppo, hvor hun som enlig mor kæmper for at sikre overlevelsen for sin familie.

Med støtte fra Mission East har hun kunnet købe en symaskine og få træning, så hun nu syr festkjoler og kan forsørge sin familie.

Rita fortæller, at hendes største bekymring i dag er frygten for, at der skal ske hendes unge datter noget. I takt med

Bibelen på arabisk. (Foto: Mikkel Hørlyck)

at rygter om overgreb, kidnapninger og trusler mod kvinder fra religiøse mindretal er blevet mere udbredte, oplever hun et stigende pres på piger og kvinder.

- Nogle kvinder bærer tørklæde bare for at føle sig mere sikre, fortæller hun. Af frygt holder Rita og hendes datter sig ofte inden døre og begrænser, hvor de færdes.

Med livet som indsats for at hjælpe andre.

George arbejder som programleder på et af Mission Easts partnerorganisationers centre i Aleppo og mærker utrygheden helt tæt på i sin egen hverdag. Frygten præger ikke længere kun de kristne familier, centret forsøger at hjælpe, men i stigende grad også de humanitære medarbejdere selv.

- Nogle mennesker hejser det sorte flag i gadebilledet. Alle har hørt nyhederne om ekstremistiske militante grupper, der er sluppet fri, og om angreb på det kurdiske mindretal. Det gør, at man inderst inde spørger sig selv: Er det vores dør, de banker på næste gang?

DE KRISTNE I SYRIEN

Før krigens udbrud levede omkring 1,5 millioner kristne i Syrien. I dag er der færre end en halv million tilbage. I Aleppo er antallet faldet fra omkring 500.000 til under 25.000 kristne.

Trods gentagne løfter fra landets nye ledelse om at beskytte mindretal oplever mange, at utrygheden fortsætter.

I Homs og Aleppo samarbejder Mission East med organisationer tilknyttet Den Syrisk-ortodokse Kirke om at støtte de mest sårbare gennem beskyttelse, traumebehandling og indkomstskabende indsatser.

Alle navne m.v. i artiklen er ændret af hensyn til deres sikkerhed.

Bukar Goni Kumbute med et par af sine børn uden for de hytter, som er blevet deres hjem i Monguno-lejren.

Nigeria:

Fordrevet igen og igen

Flere af de fordrevne i Monguno-lejren i det nordøstlige Nigeria har forsøgt at vende tilbage til deres landsbyer – lokket af løfter om sikkerhed og presset af manglen på muligheder for at brødføde deres familier i lejren. Men for flere af dem er det blot endt med en ny flugt, hvor de endnu en gang har mistet alt.

Militserne angreb midt om natten

- Vi løb for vores liv. Vi løb om natten. Vi ankom hertil til fods.

Det er Bukar Goni Kumbute, der fortæller – en familiefar på 40. Det, han skildrer, er familiens flugt fra deres hjemby for et lille halvt års tid siden.

For tredje gang.

Det er ti år siden oprørmilitserne første gang jog dem ud af deres landsby, Kumbute, som familien har deres navn efter. Dengang drev militserne landsbyens befolkning sammen og truede dem til at forlade den.

- Vi blev jaget ud af byen, fortæller Bukar.

Familien fik stort set ingenting med sig, og måtte søge tilflugt i en af de beskyttede lejre, som regeringen har oprettet omkring byen Monguno.

Efter et par år fik de at vide, at området omkring deres landsby, der kun ligger omkring 20 kilometer fra Monguno, nu var sikkert. Så de tog hjem.

- I landsbyen har vi nok land, og produktionen er effektiv nok til, at vi har nok at spise og kan også sælge noget på markedet. Så vi levede fint, siger han om livet før uroen. For det var ikke fred, de kom hjem til.

- Det var aldrig stabilt, og vi levede i frygt. Hele omegnen var usikker, siger Bukar.

Efter et par år blev landsbyen angrebet direkte, og flere af beboerne blev dræbt. Bukar og hans familie flygtede igen.

Regeringen presser på for at få folk hjem

Overgrebene på civile er en helt bevidst strategi fra oprørmilitserne, der forsøger at erobre magten over landområderne. Ofte angriber de i såtiden, så beboernes mulighed for at drive landbrug bliver ødelagt.

Samtidig skaber det kaos for de overbebyrdede myndigheder, og det har i flere omgange fået dem til at presse på for at få de fordrevne til at vende hjem.

- Regeringen prøver så meget som muligt at få folk flyttet tilbage, siger Ishaya Wutashina, der er lokal projektleder for ZOA, Mission Easts partner i området. Han har skrevet flere artikler om problemet med, at de hjemvendte ofte ender med at blive fordrevet igen.

- Det var en del af deres valgkampagne, at folk skulle kunne vende tilbage, siger Ishaya

Det var også derfor, Bukar og hans familie forsøgte at vende hjem endnu en gang sidste år.

- Regeringen lovede, at vi kunne komme tilbage til landsbyen, siger Bukar.

Men efter et par måneder måtte de altså igen flygte over hals og hoved.

I Monguno-lejren er de endnu en gang blevet modtaget af ZOA's folk. Hver flugt har betydet, at de har mistet alt og må be-

gynde helt forfra. ZOA's samarbejde med Mission East gør, at de – som de eneste i området – kan yde akut nødhjælp med mad til de første dage i modtagecentret, lidt hjælp til at starte forfra, sørge for basal vandforsyning og latriner i lejrene, og for et mindre antal familier også hjælp til at skabe et nyt forsørgelsesgrundlag. Men det når langt fra alle.

Risikerer livet for at samle brænde

Bukar forsøger at forsørge sin familie, der består af to koner og syv børn, ved at gå ud i bushen og samle brænde eller høste hø, som han kan sælge på markedet. Selv om det er livsfarligt.

- Det er ikke sikkert, men vi tager risikoen og går ud, siger Bukar og fortæller, at de som regel går sammen ud i grupper på en ti stykker.

- Nogle gange ser vi oprørerne, og når vi ser dem, gemmer vi os. Men somme tider bliver vi jagtet, og nogle er blevet dræbt, siger han roligt. Huden er blevet hård efter et årti som fordreven.

I perioder, hvor det ikke kan lade sig gøre, er det eneste alternativ, at børnene tigger på markedet for at supplere den smule hjælp, som familien indimellem får fra nogle af hjælpeorganisationerne.

Og allerhelst ville han gerne hjem til Kumbute.

- Når situationen bliver normaliseret, og der er fred, så vil jeg foretrække at tage tilbage til min landsby, fordi den måde, jeg lever på nu, der kan jeg ikke klare mig selv, siger han.

Også selv om han ved, det godt kan have lange udsigter.

Bukar Goni Kumbute ved en lille bunke af det brænde som han sætter livet på spil for at samle ind i bushen.

i

KONFLIKTEN I DET NORDØSTLIGE NIGERIA

Det nordøstlige Nigeria har været hærgnet af uro siden 2009. Flere militser kæmper både mod regeringen og hinanden, men især begår de angreb på civile i landsbyerne.

Ifølge FN er der 2 millioner internt fordrevne i det nordøstlige Nigeria. Endnu flere har behov for hjælp, og FN vurderer, at 4,8 millioner børn har behov for fødevarerassistance. Der sker stadig nye fordrivelser og genfordrivelsler.

Efter at de ankommer til de sikrede lejre, forsyner ZOA, Mission Easts partnerorganisation på stedet, dem med akut hjælp til de første dage og de mest basale fornødenheder til at bosætte sig. Flere lande har skåret drastisk ned på hjælpen, og i Monguno er ZOA den eneste organisation, der yder hjælp til de nyankomne.

Armenien:

En flugt med lange skygger

Flygtningene fra krigen om Nagorno-Karabakh i 2023 kæmper stadig med at finde både boliger og arbejde. Samtidig præger flugten dem stadig dybt, og de savner den hjemegn, som der ikke er nogen udsigt til, de nogen sinde kan vende tilbage til.

Det er nu to et halvt år siden Gohar og hendes familie flygtede fra den krig, der berøvede dem deres hjem.

- Dagene under krigen var ekstremt hårde og stressende. Hver dag takker jeg Gud for, at jeg er i live, siger hun.

Sammen med 250 andre armenske flygtninge fra Nagorno-Karabakh-regionen fik

de ly i de første svære måneder i biskoppens bygning i Yeghegnadzor i Vayots Dzor-provinsen i det sydøstlige Armenien, som også huser den organisation, som ydede hjælp til flygtningene, Mission Easts lokale partner, Community Development NGO.

Siden er Gohar flyttet til landsbyen Getap, hvor hun bor til leje sammen med sin mand og deres fem børn.

- Hvis jeg sagde, at forholdene er gode, så ville det ikke være sandt. Hvis jeg sagde, at de er dårlige, så ville det heller ikke være helt sandt, siger hun.

Hun har ansøgt om armensk statsborgerskab, men det trækker ud, fordi de ikke

fik alle familiens papirer med på flugten. Det vil ellers give adgang til støtte fra regeringen til at købe et hus i området og måske også et par husdyr.

- Det eneste problem er, at det er svært at finde arbejde her, og i Jerevan ville vi ikke have råd til en lejlighed, siger hun.

Dilemmaet er typisk, fortæller Tatev Harutyunyan, som er projektleder ved Community Development NGO.

- Fremtiden for flygtningene er præget af usikkerhed, siger hun.

Nogle er emigreret, andre vil som Gohar gerne blive i området, og atter andre vil bare så langt væk fra grænsen og en eventuel ny konflikt som muligt.

Margarita er enlig mor og er her fotograferet med sine to børn kort efter flugten i 2023.

- De her mennesker har levet i frygt og under konflikt i lang tid. Og de har brug for lang tid til at komme over den følelse, siger Tatev.

Derfor er der behov for en langsigtet indsats, understreger hun, både til mental støtte og til ting som uddannelse. Men samtidig er støtten fra udlandet tørret ud, og den armenske stat har begrænsede midler.

Svære minder

En af dem, som er lykkedes med at finde et fast job, er den enlige mor Margarita, der er sygeplejerske. Mission East fortalte tilbage i 2023 hendes voldsomme historie, hvor hun, da krigen pludselig brød ud, stod i et forfærdeligt dilemma, om hun skulle forsøge at nå frem til skolen og redde sin søn, eller om hun først skulle køre til den daginstitution, hvor hendes datter var.

Heldigvis lykkedes det hende at få fat i dem begge to, og hun har ingen planer om at vende tilbage.

- Formentlig ikke. Jeg har allerede tilpasset mig her. Jeg er også flygtet to gange. I 2020 tog jeg tilbage, og måtte så flygte igen. Frygten er stærkere – hvis jeg tager tilbage igen uden at vide, hvad der kan ske, siger hun.

I det hele taget forsøger hun ikke at tænke for meget på sit tidligere hjem.

- Det er et smertefuldt emne, siger hun med et dybt suk.

- Når jeg husker, så bliver det hårdere. Det påvirker både mit humør og mit helbred. Men det er umuligt slet ikke at huske...

For Gohar er minderne endnu mere levende.

- Mine tanker og mit hjerte er altid der. Mere end noget andet, så vil jeg tilbage. Jeg ønsker at besøge min brors grav, min mors og min fars grave, siger Gohar med tyk stemme.

For mange af flygtningene bliver såret holdt åbent af de beretninger, der er om at grave bliver fjernet og kirkerne og andre armenske monumenter i Nagorno-Karabakh-området ødelagt.

- Hvis det var sikkert. Hvis der ikke var nogen aserbajdsjanere der, så ville jeg tage tilbage. Men hvis der er farligt, så vil jeg ikke sætte mine børn i de omstændigheder igen, siger Gohar.

Community Development NGO samler af og til de flygtninge, som stadig bor i området, for at udveksle tanker og erfaringer.

Margarita er sygeplejerske og stod for sundhedsplejen til de andre flygtninge, da de boede på centeret i perioden efter flugten.

FAKTABOKS

Nagorno-Karabakh enklaven, som flygtningene kommer fra, ligger i Aserbajdsjan, men flertallet af befolkningen var armeniere. Befolkningerne taler forskellige sprog og har forskellig religion, hvor armenierne er kristne og aserbajdsjanerne muslimer.

De to stater har udkæmpet flere krige om området, hvor det først lykkedes armenierne at vinde kontrollen over enklaven i 1990'erne. De dannede en udbyrderrepublik, som ikke var internationalt anerkendt. Siden har Aserbajdsjan gradvist generobret området. Krigen i september 2023 betød en ende på den armenske udbyrderrepublik, og flertallet af befolkningen – omkring 100.000 mennesker – blev tvunget til at flygte til Armenien.

Nogle af de mest udsatte flygtninge fandt ly i bygninger ejet af kirken, hvor de fik hjælp af Mission Easts partner i området, Community Development NGO.

Mission Easts medlemmer samlede i alt 580.000 kroner ind til hjælpen til flygtningene. Også bevillinger fra Danida og andre donorer blev brugt til arbejdet.

Muhammeds far og bror blev arresteret under Assads regime. Han så dem aldrig igen.

En syrisk familie venter forgæves

DE
FORFULGTE
SYRIEN

Muhammeds far blev arresteret på vej til arbejde. Hvor er han nu, 11 år senere? Ingen ved det, og familien lever med tabet og med uvisheden. For forfølgelse og overgreb trækker lange skygger.

Af Helena Beck Dalgaard

Sednaya-fængslet – et sted, hvor tusindvis af politiske fanger blev indespærret og udsat for grusom tortur under Assads regime i Syrien. Et sted, som verden kom til at kende som 'det menneskelige slagtehus'.

Men da Mellemostens længstvaren-

de diktatur faldt den 8. december 2024, skete noget utænkeligt. Portene til Sednaya-fængslet slog op. Assads regime var kollapsede, diktatoren flygtede til Rusland og en ny regering tog over.

Familier strømmede til Sednaya med

billeder af deres længe savnede sønner, brødre og fædre. Blandt dem var en ung mand ved navn Muhammed og hans mor.

Hvor er min far nu?

De sad på kantstenen uden for fængslet

og ventede på, at to genkendelige ansigter trådte ud ad fængslets porte – ansigterne tilhørte Muhammeds far og bror.

Fangerne passerede forbi én efter én. Håbet levede stærkt i deres hjerter. De stoppede nogle af fangerne, der passerede forbi, og spurgte: 'Har I set disse to mænd?'

Men de frigivne fanger var i deres sind stadig fanget bag fængslets mure. Alt for svækkede til at genkende sig selv – så hvordan skulle de kunne genkende en anden mand?

For mange undslap aldrig, hvad der syntes som evig smerte i Sednaya-fængslet. De to længe ventede ansigter – Muhammeds far og bror – var blandt dem, der aldrig blev set igen.

Ingen ved, hvad der skete med Muhammeds far. Men i fængselsarkiverne blev hans brors navn fundet. Broderen var registreret som død – henrettet efter tre år i det brutale og berygtede fængsel. Hans jordiske rester er aldrig blevet fundet.

Hjælper andre med traumer

Traumer kommer i mange former. For Muhammed tog det blandt andet form i tab og uvished.

I dag har han dedikeret meget af sit liv til at hjælpe andre, der lider under krigens traumer. Det gør han sammen med Mission East og vores partner LAMSA, hvor han arbejder som frivillig.

Især en af de skæbner, han har mødt, har brændt sig fast – en far og en søn, hvis historie han fortæller.

Der var kampe i gaderne og byen blev bombet ovenfra. Man kan forestille sig, at den 5-årige søn kravlede op på skødet af sin far for at finde tryghed, mens himlen rasede over dem. Der var intet sikkert, undtagen kærligheden mellem en søn og en far.

Huset blev bombet og brast omkring dem. Fra den dag af skulle den 5-årige søn vokse sig stor med kun et ben. Faren mistede begge sine ben og sin arm og skulle se sin dreng blive til en mand fra sin kørestol. Et traume for begge, der ikke kun har sat sig

i sindet, men foreviges i hans krop.

Men deres sår fortæller ikke kun om, hvad de har mistet, men er også en fortælling om, at de har overlevet, og hvem de er blevet.

Et barn født ind i friheden

Det er nu 11 år siden, Muhammeds far blev arresteret på vej til arbejde. Den dag i dag er der ikke set så meget som skyggen af ham.

Muhammed og hans familie har ikke kunnet få sig selv til at erklære deres far for død i de offentlige registre. De har holdt fast i håbet om, at han en dag ville dukke op på de støvede veje, gående som en fri mand igen. Men nu, efter et år er gået, ved familien, at håbet er en fjern drøm.

Men mens det håb svinder, så vokser et andet. På befrielsesdagen, hvor det syriske regime væltede, kom Muhammeds søn til verden. Den første i en generation, som er født ind i friheden.

For den nybagte far er det et tegn på en lys fremtid for Syrien.

To børn leger i ruinerne nær Homs. De har ikke direkte forbindelse til Muhammed og hans historie. (Foto: Mikkel Hørlyck)

Tre flygtningeskæbner i lejrene i Tchad

Sudanesiske flygtninge i Dougui-lejren i det østlige Tchad lever under meget svære forhold, og fortæller om knuste drømme og et liv, der ikke ligner det, de levede inden krigen startede.

Da vi taler med Afrah Mohamed Abukar (28 år), brydes forbindelsen konstant. Hun er i flygtningelejren Dougui i Tchad, nær grænsen til hendes hjemland Sudan.

Hun fortæller, at deres prøvelser begyndte i november 2023.

- RSF dræbte min storebror i vores hjem. Jeg var der, da det skete. Det var et enormt chok, siger Afrah.

Samme dag blev en af hendes yngre brødre arresteret af RSF, den paramilitære gruppe, som har erobret magten i store dele af Sudan.

Voldsom flugt

I januar 2024, kun lidt over en måned efter, flygtede hun og familien til Tchad. Til trods for, at det kun tog en dag og familien var i bil, var det en hård rejse.

- Der var mange vanskeligheder på vejen, blandt andet frygt for terror, plyndring og vold mod børn, fortæller hun.

Og så slap hendes familie endda relativt let.

Det gjorde Abdrabu Issa Hassan fra byen El Geneina i Darfur ikke. Han er uddannet ingeniør og har syv børn. Inden krigen startede, arbejdede han blandt andet for FN og for Oxfam i Sudan.

Afrah Mohamed Abukar fortæller om den svære flugt fra Sudan til Tchad, om vold og plyndring. Til trods for den svære situationen, har hun taget initiativ til et projekt kaldt "fremtidens drømme".

Dougui-lejren er en af en række lejre, som er sprunget op langs grænsen mellem Sudan og Tchad. Området er svært tilgængeligt, og kan kun nås sikkert med et lille propelfly.

For Abdrabu Issa Hassan var det ingen anden udvej end at flygte fra Sudan. Flugten tog 27 dage, og han er stadig mærket af de barske oplevelser undervejs.

Deres flugt fra Sudan til Tchad tog 27 dage, og på vejen blev de udsat for tortur og vold af RSF. Til den dag i dag er han stadig stærkt påvirket af flugten fra hjemlandet.

- Alt, hvad vi havde bygget op, forsvandt, da vi forlod Sudan. Vores barndom, vores drømme, vores liv, alt kollapsede. Nu er fremtiden for børnene usikker, og det føles, som om vi dør tusind gange hver dag, siger han.

”Alt, hvad vi havde bygget op, forsvandt, da vi forlod Sudan. Vores barndom, vores drømme, vores liv, alt kollapsede.”

Mørk fremtid

Mohammad Hammad bor også i Dougui-lejren, efter at være flygtet fra sin hjemby El Geneina. Han arbejdede for et ministerium i Sudan og havde en lang karriere bag sig.

Han blev slået i nakken af RSF-soldater

i juni 2023. Men heldigvis var en af Ham-mads venner læge og kunne give ham akut behandling i sit hjem, inden de flygtede.

Han var så hårdt såret, at han ikke kunne gå, da han kom til Tchad. I flygtningelejren fik han hurtig behandling.

- Jeg forlod Sudan kun med det tøj, jeg havde på. Jeg tog ikke en eneste ting med mig. Vi tog af sted om natten. Jeg svævede mellem liv og død, fortæller han.

Mohammad fortæller, at han ikke ser noget håb for fremtiden lige nu.

- Jeg er i sluthalvtredserne, og tænker derfor på mine børn og deres fremtid, især når det kommer til uddannelse og arbejde. Hvis der kunne komme muligheder for uddannelse, ville det være godt. Men lige nu ser fremtiden mørk ud, siger han.

Dårlige forhold i lejrene

I alt har omkring 900.000 flygtninge fra Sudan søgt tilflugt i Tchad, som i forvejen er et af verdens fattigste lande.

Flygtningene kan finde sikkerhed i lejrene, men forholdene er dårlige, og ressourcerne knappe i forhold til de enorme basale humanitære behov.

Derudover ligger flygtningelejrene på grænsen mellem Tchad og Sudan i et svært tilgængeligt område, som man af sikkerhedsgrunde kun kan nå med en lille propelflyver. Men Mission East har erfaring med at arbejde i de sværest tilgængelige egne, og derfor besluttede vi i 2024 at begynde at støtte de svageste af flygtningene i Tchad sammen med vores svenske trosbaserede partner, LM International.

Nu leverer vi blandt andet akut nødhjælp, oprettelse af køkkenhaver og installation af basale vandforsyninger og latriner i Dougui-lejren, som huser omkring 20.000 flygtninge.

Men mens Mission East er rykket ind, så har mange donorlande skåret i hjælpen. Så pengene er blevet mindre, og man skal strække de midler, man har, så de kommer flest til gode.

Tilbage til Afrahs historie. Efter flugten fra Sudan er hun nu i sikkerhed i lejren. Livet er stadig svært, men Afrah har fået noget gejst tilbage og kan nu arbejde for at forbedre forholdene for hende selv og andre flygtninge:

- Jeg har taget initiativ til et fredsprojekt, som jeg har kaldt “fremtidens drømme”. Mit mål er at hjælpe flygtninge og styrke kvinder i samfundet gennem oplysning om fredelig sameksistens, forebyggelse af vold, hygiejne, og hvordan vi kan støtte hinanden psykisk og socialt, fortæller hun.

i

FAKTABOKS

Siden krigen i Sudan blussede op igen i 2023, er der ifølge FN ankommet over 900.000 sudanesiske flygtninge til Tchad (tal fra februar 2026). Nye ankommer hver dag.

Mangel på mad, rent vand, husly og medicin gør situationen meget svær i flygtningelejrene.

Sammen med LM International arbejder Mission East i Dougui-lejren med akut nødhjælp, fredelig sameksistens, etablering af latriner og vandforsyninger, træplantning og hjælp til at anlægge klimaresistente køkkenhaver for at styrke fødevarerikkerheden og skabe nye indtægtskilder.

Flygtninge fra en brutal borgerkrig

Vaskedag i Darfur med rent vand fra den vandpost, som Mission East og vores partner LM International har fået bygget i en landsby i Darfur.

I Sudan og nabolandet Tchad yder Mission East og vores partner, LM International, nødhjælp og anden støtte til de tusindvis af fordrevne. De er nogle af de mange skæbner i det, som FN kalder verdens største fordrivelseskriser. Men hvorfor er de flygtet, og hvad er udsigterne til at vende hjem igen?

I 2023 brød en brutal krig ud mellem den sudanesiske regeringshær (SAF) og den paramilitære gruppe Rapid Support Forces (RSF). Der er siden kommet anklager frem om folkemord i den vestlige Darfur-region. Indtil videre har krigen kostet 150.000 dræbte, udløst hungersnød og skabt en af de største flygtningekriser, vi ser i verden lige nu.

Landedirektør i LM International i Sudan, Christopher Wulliman, forklarer, at konsekvenserne af borgerkrigen har ramt hele landet.

- Krigen, der har været i næsten tre år, har påvirket hele befolkningen. Nogle dage ser det ud, som om regeringen ikke kommer til at stoppe med at kæmpe, før de har taget alt territorium tilbage, som de har tabt på tværs af landet, fortæller han.

Og det område, regeringsstyrkerne har tabt, er enormt. Så hvis man skal vente på fred indtil alt jord er vundet tilbage, vurderer Christopher Wulliman, at det kommer til at koste en omfattende blodig militær kampagne, der vil vare i meget lang tid.

Når oppositionsgruppen RSF har overtaget kontrollen over byer eller landsbyer, er det ofte for farligt for beboerne at blive boende. Mange landsbyer bliver nemlig brændt ned til grunden, ejendele plyndret og kvinder voldtaget.

Allervoldsomst er det gået for sig i Darfur-provinsen i den vestlige del af landet langs grænsen til Tchad, hvor RSF sidste år erobrede byen El Fasher, den sidste kontrolleret af SAF i Darfur.

Den Internationale straffedomstol har udtrykt stor bekymring om rapporterne om drab, voldtægter og andre kriminelle handlinger efter erobringen. Med god grund:

- Der er et klart etnisk lag i forfølgelsen i Darfur, som vi ser udtrykt i de mange beskyldninger om etnisk rettet vold og folkedrab. I løbet af det halvandet år, som El Fasher var under belejring, var det helt klart primært Zaghawa-befolkningsgrup-

pen, der var de største ofre, siger Wulliman.

Både oprørsmilitsen RSF og regeringshæren har deres baggrund i det etnisk arabiske flertal i Sudan, mens hovedparten af befolkningen i Darfur tilhører forskellige afrikanske stammegrupper af blandet etnicitet.

Mission East og vores partner LM International yder akut nødhjælp til de mest sårbare af de mennesker, der er blevet drevet på flugt i Darfur-regionen. Her sørger vi for, at folk får adgang til basale fornødenheder som vand og sanitet i de mest udsatte områder.

Wulliman fortæller, at udsigterne til, at sudanese kan vende hjem igen foreløbig, desværre er meget begrænsede:

- Indtil krigen ender, eller der opstår en periode med fred og stabilitet, vil ingen, der er fordrevet, have lyst til at vende hjem igen, fordi de ikke stoler på, at sikkerheden holder, siger han.

Indtil da vil Mission East og vores partner udvise barmhjertighed og hjælpe så godt, vi nu kan. Vi skal derfor fortsætte vedholdent med at beskytte sudanese mod de umenneskelige rædsler og trængsler, de hidtil har været udsat for.

i

FAKTABOKS

Siden april 2023 er flere end 15 millioner sudanese blevet tvunget på flugt, ifølge FN. Over 4 millioner er flygtet ud af landet og flere end 9 millioner mennesker lever som internt fordrevne inde i Sudan.

1 ud af 3 sudanese er blevet fordrevet og over halvdelen er børn.

I 2026 har 33,7 millioner ud af en samlet befolkning på 46,8 millioner brug for humanitær hjælp. 23 millioner mennesker risikerer hungersnød.

Sæt ord på din gode vilje

Dit testamente
kan hjælpe dér,
hvor nøden
er størst

Vi kan ikke selv vælge, hvor i verden vi bliver født. Men vi kan vælge at række ud med barmhjertighed og trøst – også når vi ikke længere er her.

Ved at betænke Mission East i dit testamente er du med til at skabe håb og en ny begyndelse for nogle af verdens mest udsatte mennesker. Mission East arbejder dér, hvor de mest sårbare og fattige mennesker lever. Det er i de mest vanskelige, farlige og utilgængelige egne, ofte præget af krig, konflikt eller katastrofer. Vi arbejder for at genoprette værdighed og livsmod – og giver børn og familier mulighed for en bedre fremtid.

Din omsorg kan række længere end livet, når du betror Mission East en del af din arv.

Et opkald til 39 61 20 48 er alt, der skal til, for at vores advokat kan give dig gratis rådgivning om, hvordan Mission East kan indtænkes i dit testamente.

▪ **Anonym kvinde i Damaskus**

Kvinden her føler sig udstødt på grund af den mand, hun var gift med. Han blev anklaget for terror af den tidligere regering, på lige fod med mange andre i hendes lokalområde. Nu er hendes mand forsvundet. Hvad gjorde den tidligere regering ved ham? Kvinden har måtte skjule sine følelser og har ikke kunne fortælle om sin mand før nu. Det ene barn var kun tre måneder, da manden forsvandt. Den ældste søn var seks år. De blev nødt til at flygte for livet i 2012.

Billeder fra Syrien

Borgerkrigen er forbi, og Syrien har fået en ny regering. Men store områder er bombet sønder og sammen, og mange lever med skader, tab og traumer. Nogle steder er der stadig konflikter. Alt skal genopbygges – hjem, skoler, økonomien, folks liv og sind – og ikke mindst tilliden imellem

dem. Mission East og vores lokale partnere kæmper for at genopbygge både sind og hjem. For at hele traumatiserede mennesker, hjælpe til at genskabe deres hjem og genetablere vandforsyningen, så køkkenhaver kan supplere kosten.

Mikkel Hørlyck, der er fotograf for Mission East, var i efteråret i Syrien. Her tog han en lang række billeder af menneskene i det krigshærgede land, og af de børn og voksne, som bliver hjulpet til en ny start gennem Mission Easts projekter i landet.

▪ **En pige lader sig portrættere ved EPDCs fritidshjem**

En mur og en sikker dør med tremmer beskytter fritidshjemmet, hvor pædagoger sørger for børnenes og deres forældres sikkerhed og aktiviteter.

▪ **Aleppo, det nordlige Syrien**

En kvinde og et barn går igennem et område, der er bombet sønder og sammen. Ikke langt fra stedet, selv efter regimets fald i 2024, er der fortsat en frontlinje.

▪ **Børn i alderen 6-14 år ankommer til det lokale børne-fritidshjem i byen Aleppo**

Det er et center drevet af den syrisk-ortodokse kirke, som er Mission Easts lokale partner med navnet EPDC. Børnene myldrer ud af en skolebus. En sikker transportmulighed. Forældrene synes, at dette sted er godt. Der er kreative aktiviteter, men også øvelser, som skal få børnene til at tale om følelser: glæde, skam, begejstring, vrede og frygt. Det hjælper børnene med at forstå alle deres følelser i en svær tid.

▪ **Aleppo. En gruppe af kvinder bliver undervist**

I undervisningen taler kvinderne om, hvordan man forbedrer deres mentale helbred og bliver bedre rustet til at støtte deres børn, der i mange tilfælde har oplevet store og livsændrende traumer i løbet af 13 års krig. Familierne til omkring 1.000 børn deltager i aktiviteterne på fritidshjemmet drevet af Mission Easts partner EPDC .

▪ **Fawzia, 53 år, er enke og uden børn**

Men Fawzia er rigtig glad, fordi hun lige har fået en kalv af Mission Easts partner Lamsa. Ud over kalven får Fawzia foder og træning i at passe dyret.

▪ **Nazmi på 64 år, fra området nær byen Homs**

Da Assad-regimet faldt, blev Nazmi og hans familie glade. Nu kunne de vende hjem fra flygtningelejren. Men da de kom til deres hus, blev de knuste over at finde det fuldstændig ødelagt. Nu bor han i et telt med sin familie. Her ses han ved siden af sine dyr, som er hans kæreste eje.

▪ **Abd Almoïn på 40 år, fra byen Homs**

Han kæmpede mod den tidligere regering som soldat, og det kostede ham den ene arm. Familien på fem bor i telt, men håber at kunne blive genhuset i deres gamle hjem. Han er i gæld og kan ikke arbejde på grund af sin skade. Han håber nu, at den ko, han har modtaget fra Mission East, og dens mælk kan bidrage til familiens økonomi.

FAKTABOKS

Syrien efter krigen

I 13 år var Syrien hærget af en brutal borgerkrig, udløst af et folkeligt oprør i 2011, som blev slået hårdt ned af den daværende præsident Bashar al-Assad. Han blev styrtet i december 2024.

Landets nye regering har udspring i en af de religiøse militser, som bekæmpede Assad-styret, men har lovet at respektere mindretal. Der er dog fortsat uro og overgreb flere steder, selv om krigen er afsluttet.

Flere end 350.000 mennesker har mistet livet, og over en million er såret under borgerkrigen. Henved 14 millioner mennesker måtte flygte fra deres hjem, en af verdens største humanitære kriser. Omkring halvdelen flygtede ud af landet, hovedsagelig til nabolande, mens den anden halvdel blev i landet og boede som internt fordrevne, primært i lejre. Med Assad-regimets fald er folk begyndt at vende hjem.

I byerne Homs og Aleppo samarbejder Mission East med en række lokale organisationer, nogle af dem med tilknytning til den syrisk-ortodokse kirke.

Arbejdet omfatter psykologisk støtte og traumebehandling for børn og voksne, etablering af vandforsyning, hjælp til selvforsørgelse og understøttelse til landbrug for udsatte familier, der ofte lever med krigsskader og handicaps.

Rejseberetning fra Tadsjikistan:

Den lokale sammenhængskraft får en hjælpende hånd

Villigheden til lokalt at hjælpe samfundets svageste er stor i Tadsjikistan – også blandt dem, der ikke selv har ret meget. Mission East hjælper familier med handicap i gang med små virksomheder og sætter dem i stand til at hjælpe andre med at gøre det samme, fortæller Anders W. Jahn, praktikant i Mission East, efter en rejse til landet.

- Hvordan kan fattige mennesker, der selv lever med handicap eller handicap i familien, have overskud til at hjælpe andre fattige mennesker med handicap?

Det var et af de spørgsmål, Anders havde i hovedet, da han før jul rejste til Tadsjikistan for at besøge flere af Mission Easts projekter.

I et af de projekter, Mission East har med lokale partnerorganisationer, får kvinder med handicap, eller som for eksempel har børn med handicap, viden og hjælp til at starte en lille virksomhed, så de

kan forsørge deres familier – og ofte også hjælpe andre i gang med noget lignende.

- Det, synes jeg, er stærkt, at mennesker på trods af så meget modgang alligevel insisterer på at skabe forandring. Det er vildt, siger han.

- Selv kvinder, som arbejder fra klokken 6 om morgenen til 12 om aftenen. Selv folk, der kæmper for at skaffe penge nok til medicin til deres børn, vælger alligevel at prioritere at arbejde for at hjælpe andre.

Et andet element i arbejdet er at danne velgørhedsgrupper, hvor lokale ledere

Anders W. Jahn sammen med en gruppe af deltagerne i Mission Easts entreprenørskabsprojekt. Deltagerne har typisk enten selv et handicap eller kommer fra familier, hvor for eksempel et barn har.

går sammen om at samle penge ind. For eksempel ved at sætte indsamlingsboks op på steder, hvor mange kommer forbi, og stå frem offentligt og fortælle, at de støtter aktiviteterne for børn med handicap.

Utrolig stærk sammenhængskraft

Besøget i Tadsjikistan blev til som en del af et samarbejde mellem programafdelingen i Mission East og Roskilde Universitet, hvor Anders studerer. Men Anders har et godt kendskab til Mission East. De seneste tre år har han nemlig arbejdet for Mission East med at lave forskellige arrangementer, eksempelvis besøg i Danmark af armenske børn med handicap.

Anders håber, at han med sit besøg i Tadsjikistan kan være med til at vise, hvilken forskel det gør i et barns liv, når dets forældre lærer særlige teknikker til at drage omsorg for børn med handicap og samtidig får redskaber til at starte en lille forretning op, som kan være med til at skabe penge til at holde den værste fattigdom fra døren. Forhåbentlig kan det skabe grundlag for at udvide disse indkomstgenererende aktiviteter og entreprenørskab.

”Selv kvinder, som arbejder fra klokken 6 om morgenen til 12 om aftenen. Selv folk, der kæmper for at skaffe penge nok til medicin til deres børn, vælger alligevel at prioritere at arbejde for at hjælpe andre.”

Ud over at se nærmere på effekterne af aktiviteterne, så kiggede Anders også på, hvordan Mission East endnu bedre kan hjælpe socialt entreprenørskab og iværksætteri godt på vej. Ikke blot til gavn for den enkelte person eller familie, som deltager direkte, men også hvordan aktiviteterne kan række ud og hjælpe andre udsatte i lokalsamfundene. På den måde kan aktiviteterne sprede sig som ringe i vandet.

Og han fandt frugtbar jord.

- Alle kender alle, og derfor er landsbyen ligesom en udvidet familie, hvor der er en utrolig stærk social sammenhængskraft. Så forudsætningerne for socialt entreprenørskab er store, fortæller Anders.

En af deltagerne i Mission Easts entreprenørskabsprojekt har startet et lille bageri – og bringer også som ”bageengel” brød og kager rundt til børn med handicap i området.

Undervejs på sit besøg talte Anders med lokale ledere, med familier, som Mission East hjælper, og med lokale, som selv har skabt en forretning, som man kan hente inspiration fra, så erfaringerne kan overføres til deltagerne i Mission Easts aktiviteter.

Flere gange blev Anders slået af, hvor stærke de sociale bånd er, og af den villighed, der er til at løfte de svageste i lokalsamfundet.

- Vi kunne sende så mange penge derned, vi ville, men effekten af hjælpen ville være betydelig mindre, hvis ikke der var den lokale støtte og vilje, som er den virkelige forudsætning for at komme ud af fattigdom og for varig forandring, siger han.

Langsigtet betydning

Mens arbejdet med socialt entreprenørskab stadig er under udvikling, så har Mission East arbejdet i Tadsjikistan siden 1997.

Landet var dengang netop kommet ud af en voldsom borgerkrig, som fulgte efter Sovjetunionens opløsning, og i begyndelsen var behovet regulær nødhjælp til en befolkning, der levede på sultegrænsen. Så fulgte generelle udviklingsprojekter som at sikre vandforsyning i fjerntliggende landsbyer. Vandforsyning er stadig et af Mission Easts ekspertiseområder, og arbejdet er de seneste år udvidet med at hjælpe børn med handicap, herunder at støtte de lokale myndigheder i at blive bedre til at inkludere disse børn i bl.a. skolerne.

- Noget, der slog mig, er hvor meget

det betyder, at Mission East har arbejdet i Tadsjikistan, og hvor meget det har betydet i løbet af årene, siger Anders.

Som eksempel nævner Anders et besøg i en landsby, som fik lavet et vandsystem for 15 år siden, som stadig er vitalt for beboerne, der omhyggeligt vedligeholder det, sådan som Mission East har lært dem at passe på vandboringen og -ledningerne.

Det giver også håb for andre lande, der har været hærget af konflikter.

- For eksempel Syrien, der forhåbentlig nu er på vej ud af en borgerkrig. Jeg håber, hvis vi besøger dem om 30 år, så kan vi kigge tilbage på en lignende udvikling, som vi nu ser i Tadsjikistan, slutter Anders.

MISSION EAST I TADSIKISTAN

Mission Easts arbejde i Tadsjikistan består blandt andet i:

- støtte til personer og familier med handicap, bl.a. fysioterapi og talelære til børn med handicap.
- kurser i at starte små virksomheder til udsatte familier.
- rent vand til fjerntliggende landsbyer og træning i vedligeholdelse af vandsystemet og i hygiejne.
- hjælp til at modstå klimaforandringer og andre naturkatastrofer, fx jordskælvssikring af skoler.

